

سخنی با خوانندگان

طی دهه گذشته تأسیس واحدهای جدید و نیز تبدیل برخی از مرغداریهای گوستی به تخمگذار همراه با تلاش شبانه روزی و خستگی ناپذیر مرغداران موجب افزایش چشمگیر تولید تخم مرغ در کشور گردیده است، بنحوی که بنابر آمار FAO تولید تخم مرغ از ۲۹۵ هزار تن در سال ۱۹۹۰ میلادی به بیش از ۶۲۵ هزار تن در سال ۱۹۹۸ رسیده است.

ضمن قدردانی از کلیه دست اندرکاران صنعت طیور کشور که موجبات این شکوفایی در عرصه تولید را فراهم آورده اند، یادآوری این نکته ضروری بنظر می‌رسد که این افزایش تولید تخم مرغ بویژه در فصل بهار که بنا بر دلایل طبیعی تولید واحدهای تخمگذار بیشتر می‌شود و زمان انبارداری تخم مرغ کاهش می‌یابد سبب گشته که میزان عرضه تخم مرغ به بازار داخلی بیش از تقاضای مصرف آن باشد. علاوه بر موارد فوق حذف یارانه ها و اجرای طرح آزادسازی نهاده های صنعت طیور نیز موجب افزایش قیمت تمام شده این محصول نسبت به سالهای قبل و نهایتاً ضرر و زیان مرغداران بویژه طی سالهای اخیر گشته است. راه حلهایی که تاکنون جهت رفع این مشکل پیشنهاد و اجرا گردیده است شامل صادرات محدود تخم مرغ تازه و نیز حذف برخی از گله های در حال تولید بوده است. اما راه کارهای بنیادین این مشکل را باید در زمینه های دیگر جستجو نمود. یکی از ساده ترین این روش ها ترویج الگوی صحیح تغذیه تخم مرغ جهت افزایش مصرف داخلی است. طبق اعلام FAO مصرف سرانه تخم مرغ در ایران حدود ۹ کیلوگرم است. هر چند این رقم نسبت به میزان مصرف در بسیاری از کشورها بالا میباشد اما با توجه به این حقیقت که در حدود ۳۴ درصد جمعیت ایران زیر ۱۴ سال هستند و مصرف روزانه یک عدد تخم مرغ بعنوان منبع غذایی فوق العاده باارزش برای افراد در حال رشد توصیه شده است ، میزان مصرف سرانه تخم مرغ در ایران قابلیت افزایش بسیار بیشتری دارد. برای انجام این مهم علاوه بر استفاده از شیوه های علمی جهت آگاهی عموم مردم از خواص تخم مرغ و ترویج مصرف آن ، بهبود کیفیت عرضه این ماده غذایی نیز بسیار حائز اهمیت است. ارائه تخم مرغ هایی با پوسته سالم و تمیز که از نظر اندازه یکنواخت بوده و در جعبه های مناسب و بهداشتی بسته بندی شده و همچنین از نظر رنگ زرده و کیفیت سفیده دارای مشخصات مناسب هستند ، همراه با ایجاد تنوع در محصولات تخم مرغ از قبیل تولید تخم مرغهایی با پوسته قهوه ای یا تخم مرغهایی که از نظر مواد مغذی تغییر یافته اند در ترغیب مصرف کنندگان و افزایش مصرف سرانه تخم مرغ بسیار موثر خواهد بود. اما مهمترین نیاز صنعت تولید تخم مرغ ایران تأسیس کارخانه های فرآوری تخم مرغ و تولید محصولاتی از قبیل تخم مرغ مایع ، تخم مرغ منجمد ، پودر تخم مرغ و بسیاری از محصولات دیگر است که به این ترتیب نه تنها مازاد تولیدات به محصولاتی با حجم کمتر و ماندگاری بیشتر تبدیل می شود بلکه از نظر ارزش افزوده و نیز یافتن بازارهای صادراتی جدید تحولی چشمگیر در صنعت تولید تخم مرغ ایران به وقوع می پیوندد. در راستای تحقق این اهداف گروه تولیدی تلاونگ افتخار دارد در پی دو سال تلاش مستمر جهت دستیابی به اطلاعات ، ابزار و مواد لازم و نیز برقراری ارتباط با کمیسیون بین المللی تخم مرغ IEC برای اولین بار تخم مرغهایی در بسته بندی شفاف و واجد معیارهای لازم جهت تولید و عرضه تخم مرغ از قبیل سلامت و تمیزی پوسته ، رنگ زرده مناسب به همراه برجسب مشخصات با تاریخ تولید، به بازار مصرف ایران ارائه نماید. قطعاً این اقدام سبب آغاز حرکتی عمومی در صنعت تولید تخم مرغ ایران گشته و موجبات افزایش بهره وری و استفاده بهینه از سرمایه های ملی کشور عزیزمان را فراهم می نماید.

● سخنی با خوانندگان

● نقش کنساتره در تغذیه طیور

● تأثیر ارتفاع آبخوریهای نیپل بر عملکرد طیور گوستی

● تبدیل تلفات مرغداریهها به کمپوست

● دلایل عدم موفقیت واکسیناسیون طیور

● سایت های منتخب اینترنت

نقش کنسانتره در تغذیه طیور

تهیه خوراک طیور گوشتی بیش از ۷۰ درصد هزینه تولید در مرغداریها را شامل می شود. نظر به اهمیت تغذیه در امر پرورش، امروزه بسیاری از متخصصین علوم مرغداری در پی یافتن مواد غذایی جدید، افزودنیهای مناسب و نیز روشهای نوین جهت تغذیه هر چه کاملتر و مقرون به صرفه تر طیور هستند. استفاده از کنسانتره یکی از این روش های مناسب است که امکان دسترسی مرغدار به یک جیره متعادل و تنظیم شده را مقدور می سازد. کنسانتره یک خوراک کامل طیور است که قسمت اعظم پروتئین و انرژی و تمامی نیاز پرند به اسیدهای آمینه ضروری، ویتامینها و مواد معدنی را تأمین می نماید. همچنین بطور معمول برای کارخانه های تهیه کنسانتره این امکان وجود دارد که

از انواع مواد اولیه و افزودنیهای متنوع از قبیل سویا با پروتئین بالا، گلوتن، آنزیم، بتائین، آنتی اکسیدان و عوامل ضد میکروبی ویژه در ساخت کنسانتره استفاده نماید. علاوه بر این، کنترل دقیق کیفیت مواد اولیه از طریق آزمایشگاه، تنظیم فرمولها با استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری، استفاده از دستگاههای مخصوص و نظارت فنی بر مراحل ساخت کنسانتره از مزایای دیگر این نوع محصول هستند. جهت مصرف کنسانتره مرغدار می بایست طبق دستور سازنده آن را با موادی همچون ذرت، سویا و یا گندم مخلوط نماید و دیگر نیازی به اضافه کردن هیچ نوع ماده افزودنی دیگری ندارد. به این ترتیب علاوه بر صرفه جویی در وقت و بسیاری از هزینه ها مرغدار به جیره ای کامل، تنظیم شده و قابل اطمینان دسترسی دارد.

تأثیر ارتفاع آبخوریهای نیپل بر عملکرد طیور گوشتی

آبخوریهای نیپل (پستانکی) بیشترین کاربرد را در مزارع پرورش طیور گوشتی در سراسر دنیا دارند. برخی از مزایای این آبخوریها عبارت از عدم نیاز به کارگر جهت نظافت آبخوریها، اتلاف کمتر آب و کاهش آلودگی در مراحل فرآوری لاشه ها می باشد. اخیراً پژوهشگران دپارتمان کشاورزی ایالت می سی سی پی آمریکا طی دو آزمایش با استفاده از ۳۲۰۰ جوجه خروس تأثیر آبخوری ناودانی در مقایسه با سه ارتفاع متفاوت آبخوری نیپل را در افزایش وزن بدن و ضریب تبدیل غذایی مورد مقایسه قرار دادند. پرندگان تحت آزمایش در سالن پن بندی شده با بستر پوشال و دمای تحت کنترل در ۲۵ و ۳۰ درجه سانتیگراد پرورش یافتند. آبخوریهای نیپل در سه وضعیت کوتاه (بدون کشش گردن و نوشیدن آب از جانب منقار)، متوسط (با کشش گردن و نوشیدن آب از انتهای منقار) و بلند (ابتدا بالا آوردن سینه، سپس کشش گردن و نوشیدن آب از انتهای منقار) قرار گرفتند. ارتفاع نیپل ها هفته ای دوبار با مشاهده چشمی تنظیم می گشت. استفاده از آبخوریهای ناودانی منتج به افزایش وزن بیشتر پرندگان گردید. طیوری که از نیپل استفاده می کردند در دمای ۲۰ درجه سانتیگراد اختلاف معنی داری در ضریب تبدیل نداشتند اما این مقدار بصورت رقمی با افزایش ارتفاع نیپل اضافه گردید. در دمای ۳۰ درجه سانتیگراد نیز الگوی یکسانی مشاهده گردید با این تفاوت که اختلاف بین تیمارها

از نظر آماری معنی دار بود. علت این نتایج را می توان چنین تفسیر نمود که نوشیدن آب از نیپل ها یک امر غیر طبیعی برای پرنده است و کشش بیشتر گردن و بویژه در مواقع له له زدن موجب آثار زیان باری در افزایش وزن و ضریب تبدیل طیور گوشتی می گردد.

تبدیل تلفات مرغدارها به کمپوست

معدوم نمودن تلفات یک امر بسیار ضروری در مدیریت مرغدارها می باشد. به طور کلی در مزارع پرورش طیور دو گروه از تلفات مشاهده می شوند: دسته اول تلفات روزانه گله است که میزان قابل قبول آن ۸٪ درصد بوده اما افزایش آن تا ۲۵٪ درصد نیز غیر معمول نمی باشد. دسته دوم شامل تلفات حاصل از بیماریهاست که در مواردی منتج به معدوم نمودن کل گله می شود امروزه در کشور ما از روشهای گوناگون جهت معدوم نمودن تلفات استفاده می شود عمده این روشها شامل سوزاندن در کوره های لاشه سوز، دفن نمودن، استفاده از چاه تلفات و البته در مواردی حمل لاشه ها به مناطق دور از مرغداری و رها کردن آنها در طبیعت است. هر کدام از روشهای فوق دارای معایبی هستند از جمله هزینه سوخت و آلودگی هوا در استفاده از لاشه سوز، هزینه حفاری و آلودگی منابع زیر سطحی به هنگام استفاده از روش دفن و گودال تلفات و نیز خطر شیوع بیماریها و آلودگی محیط زیست در اثر رها نمودن لاشه ها در طبیعت. تهیه کمپوست روشی است که طی آن لاشه پرندگان به یک نوع کودآلی که از نظر کشاورزی بسیار با ارزش است تبدیل می شود. جهت این امر مواد آلی دچار تجزیه بیولوژیکی شده و تبدیل به یک محصول ثابت و یکنواخت می شوند به دلیل ایجاد گرما طی این روند، محصول حاصل فاقد بوهای نامطلوب و عاری از اجزاء بیماریزا بوده و بدلیل فقدان مواد مغذی، لارو حشرات در آن رشد نکرده و حیوانات موذی را جذب نمی نماید. در فرآیند کمپوست سازی بسیاری از مواد کربن دار به گاز دی اکسید کربن تبدیل می شوند و همچنین در اثر گرمای ایجاد شده رطوبت این مواد کاهش می یابد. بنا به دلایل فوق وزن و حجم کمپوست کمتر از مواد خام اولیه است و در نتیجه حمل و نقل آن آسان و توزیع این مواد در سطح زمینهای کشاورزی مقرون به صرفه تر از ضایعات خام می باشد. تفاوت اصلی روند تبدیل مواد آلی به کمپوست از فرآیندهای همچون پوسیدگی و گندیدگی این است که طی این روش شرایط محیطی از قبیل رطوبت، اتمسفر، دما و نسبت عناصر مغذی برای میکروارگانیسم ها تحت کنترل و نظارت دقیق است. تهیه کمپوست در واحدهای مرغداری روشی کم هزینه است که به ازای هر واحد وزن از لاشه پرندگان به میزان ۲ الی ۳ برابر کود مرغی و یک دهم آن به موادی همچون کاه، علف، خاکاره و یا پوشال چوب به همراه مقدار اندکی آب نیاز دارد.

دلایل عدم موفقیت واکسیناسیون طیور

در پرورش طیور اگر خطر بروز یک بیماری در منطقه ای کم باشد نیازی به انجام واکسیناسیون وجود ندارد زیرا ممکن است هزینه های آن بیش از منافع حاصل باشد. در صورت تصمیم به انجام واکسیناسیون جهت اطمینان از موفقیت آن عوامل بسیاری باید مد نظر گرفته شود. عدم موفقیت واکسیناسیون هنگامی رخ می دهد که متعاقب تجویز واکسن میزان کافی پادتن (تیترایمی) در بدن نیز ایجاد نشده و گله همچنان در برابر بروز بیماری مستعد باشد. در چنین مواردی بطور طبیعی اتهام اصلی متوجه واکسن است. اگرچه این موضوع قطعاً یک نکته بسیار مهم می باشد اما جهت ارزیابی عدم موفقیت واکسیناسیون عوامل دیگری نیز باید مد نظر قرار گیرد. برخی از این عوامل عبارتند از:

- ۱- میزان بالای ایمنی مادری جوجه های جوان موجب عدم تکثیر کافی واکسنهای زنده و در نتیجه موجب کاهش ایمنی حاصل می شود. برای مثال جوجه های حاصل از مرغهای مادر با تیترایمی بالابرعلیه بیماری گامبورو ممکن است برای مدتها دارای ایمنی مادری برعلیه این بیماری بوده و در صورت انجام واکسیناسیون پاسخ مناسب ایمنی حاصل نگرند.
- ۲- استرس ممکن است توانایی پرنده در ایجاد پاسخ مناسب

ایمنی را کاهش دهد. استرس شامل شرایط محیطی نامساعد همانند تغییرات ناگهانی دما و رطوبت، تغذیه ناکافی، انگلها و سایر بیماریها میشود و تا هنگام رفع عوامل استرس زا گله نباید مورد واکسیناسیون قرار بگیرد.

۲- واکسنهای زنده در اثر عدم رعایت شرایط مناسب طی حمل و نقل، نگهداری و تجویز، غیر فعال می‌شوند. قبل از تجویز واکسنهای زنده شماره سریال و تاریخ انقضاء روی ویالهای واکسن را بررسی و ثبت نمایید. واکسنها را طبق شرایط توصیه شده توسط کارخانه سازنده نگهداری و حمل و نقل نمایید. به یاد داشته باشید هنگامیکه یک واکسن رقیق می‌شود بسرعت شروع به نابودی می‌نماید. برای مثال واکسن برنشیت عفونی ۵۰ درصد از توان خود را طی کمتر از یک ساعت از دست می‌دهد.

۴- واکسن ممکن است حاوی سویه یاسروتیپ دقیق مورد نیاز جهت ایجاد ایمنی نباشد. به این ترتیب اگرچه واکسن به روش صحیح تجویز گردد و تیترا ایمنی یکنواخت و کافی نیز ایجاد نماید اما گله هنوز در برابر سویه بیماریزای موجود حساس است. برای مثال اغلب واکسنهای برنشیت عفونی حاوی سروتیپ های ماساچوست و کانکتیکات هستند و اگر پرندگان واکسینه شده در معرض ویروس سروتیپ های فلوریدا، آرکانزا یا سایر سروتیپ ها قرار گیرند، بیمار می‌شوند.

۵- توزیع نامناسب واکسن از طریق آب آشامیدنی یا اسپری موجب میشود طیور در برخی از قسمتهای آشیانه واکسن دریافت ننمایند. اعتماد به انتقال واکسن از پرده ای به پرده دیگر خطر آفرین می‌باشد. همچنین عدم دقت به هنگام تزریق واکسنهای کشته نیز منجر به عدم ایمنی برخی از پرندگان می‌شود.

۶- امکان دارد که پرندگان در هنگام واکسیناسیون در دوره نهفته بیماری باشند و علی‌رغم تجویز صحیح واکسن، گله بیمار گردد. این نکته باید مورد توجه قرار گیرد که پس از واکسیناسیون با واکسنهای زنده ویروس تقریباً ۴ تا ۵ روز زمان جهت ایجاد ایمنی مورد نیاز می‌باشد.

۷- پرندگان ممکن است بواسطه عفونت با ویروس مارک و گامبورو یا مصرف خوراک آلوده به سطوح بالای مایکوتوکسینها رجوع شود به تلاونگ (۱۱) دچار سرکوب ایمنی شوند. اصطلاح مذکور به این معنی است که اجزاء سیستم ایمنی به طور صحیح کار نمی‌کنند و این امر منجر به عدم پاسخ مناسب به واکسیناسیون و افزایش واکنش های ناخواسته واکسن می‌شود.

۸- کیفیت نامناسب واکسن از قبیل میزان کم ویروس، آلودگی و غیره می‌تواند موجب عدم موفقیت واکسیناسیون گردد. البته بدلیل رعایت کنترل کیفی بسیار دقیق در موسسات سازنده واکسن این موضوع بندرت اتفاق می‌افتد.

سایت های منتخب اینترنت:

1. <http://www.msstate.edu/dept/Poultry>

این URL مربوط به دپارتمان علوم مرغداری در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی می‌باشد.

2. <http://www.ampltya.com/>

این سایت شما را با جامعه "مرغداران آمریکا" آشنا می‌نماید.

3. <http://www.aav.org/>

با تایپ آدرس فوق شما وارد سایت "انجمن دامپزشکان طیور" می‌شوید.

4. <http://www.eatchicken.com/>

کاربران در این سایت اطلاعات کاملی در زمینه تهیه انواع غذاهای مختلف با استفاده از گوشت مرغ دریافت می‌نمایند.

از علاقه مندانی که نیاز به اطلاعات بیشتر در باره مطالب بولتنها، یا سوالاتی در ارتباط با مسائل مرغداری دارند، در خواست می‌شود با گروه علمی تلاونگ تماس حاصل فرمایند.

E-mail: telavang@telavang.com

شرکت تلاونگ

تهران، خیابان آزادی، ساختمان ۲۴۱، طبقه ۴

کد پستی: ۱۴۱۹۹۳۵۱۸۳، صندوق پستی: ۳۳۷-۱۴۱۹۵

تلفن: (۲۰ خط) ۶۴۳۹۸۰۱، دورنگار: ۶۴۳۹۸۰۶

Web Site: www.telavang.com